

Jubilant Václav Čtvrtek a Jičín

Jana Benešová

Václav Čtvrtek (4. 4. 1911 - 6. 11. 1976) je pro Jičínáky jejich autorem. Věřím, že Jičín a známý pohádkář i ve vašich myslích patří k sobě. Spisovatel v Jičíně trávil část svého dětství (tehdy ještě Václav Cafourek) a toto období ho velmi ovlivnilo. Vždyť řada pohádek je právě s Jičínem pevně spjata. Jičín se stal opravdovou kulisou pohádkového děje: „Je tu skutečně náměstí, jež lemují domy s podloubím, uprostřed je kašna, v dolní části radnice, v horním rohu zámek, za nímž se rozprostírá zahrada, vedle je kostel sv. Jakuba a také Valdická brána, za ní na Žižkově náměstí býval hostinec U Města Hamburku (dnes hotel Paříž), proti němu začíná ulice vedoucí do lipového stromořadí, vedle něhož stojí kasárna, za nimiž na poli sahajícím až k Čerovce a Zebínu býval „execírplac“. ...“Od hotelu Hamburk rovně jezdíval forman Šejtroček k Šibeňáku. Od zámku šikmo přes náměstí vede ulice, kde ševcoval Kacmar a Kuba a kudy chodívala vdova Slaměná i Stázinka k rybníku Kníže a dále do Kbelnice.“[1]

Václav Čtvrtek od roku 1970 do Jičina často přijížděl na různá setkání hlavně s dětmi. V roce 1975 byl jmenován čestným občanem města. Rumcajsova rodina byla inspirací ke vzniku Festivalu Jičín – město pohádky. V neposlední řadě jičínská knihovna byla v roce 2006 pojmenována Knihovna Václava Čtvrta v Jičíně. Tato slavnost se odehrála za přítomnosti Čtvrtkovy dcery Markéty Tenbom. Zároveň v knihovně byla otevřena i minigalerie V. Čtvrta.

Protože letos to bude sto let od narození a třicet pět let od úmrtí Václava Čtvrta a hlavně proto, že chceme všem ukázat, že denně procházíme místy, kde se při troše fantazie můžeme potkat s postavami z pohádek V. Čtvrta a podělit se o příjemné zážitky, v Jičíně proběhnou dvě velké akce věnované výročí spisovatele. Už jsem o nich krátce informovala v minulém čísle zpravodaje, nyní tedy na doplnění informací.

7.- 8. dubna pořádá Klub dětských knihoven, regionální organizace SKIP Východní Čechy a Knihovna Václava Čtvrta v Jičíně **OKNA** (O KNihovnických Aktivitách). Bude topřehlídka zajímavých a originálních knihovnických besed/pořadů o V. Čtvrtkovi a jeho díle a měla by zahájit pravidelná soutěžní setkání věnovaná významným spisovatelům, literárním dílům, žánrům. V letošním roce se přihlásilo osm soutěžících a jedna náhradnice. Přihlášky, ani od diváků, už bohužel nepřijímáme, kapacita je naplněna. Podrobné informace jsou vystaveny na <http://knihovna.jicin.cz/okna.html>.

Za zmínku určitě stojí, že v rámci přehlídky bude pokřtěna nová kniha s doposud nepublikovanou Čtvrtkovou pohádkou. Přiveze ji k nám nakladatelství Albatros, které k vydání připravuje i Čtvrtkovy písňové texty (v říjnu).

Stěžejní akcí letošního roku bude mezinárodní vědecká konference věnovaná Václavu Čtvrtkovi a pohádce. Na její přípravě je moc příjemné, jak se přidávají pořadatelé. Kromě jičínské knihovny je pořadatelem město Jičín, které akci pomůže zajistit finančně, pan starosta převezme záštitu. Muzeum připraví výstavu o životě v době, kdy u nás Václav Čtvrtek pobýval, umělecká škola chystá vystoupení s autorovými texty, biograf bude promítat pohádky, většina programu konference bude probíhat v jičínském gymnáziu, kde studenti zajistí pořadatelskou službu, a také tato škola připraví literární soutěž. Přidal se i okresní archiv, bez jehož pomoci se nemůžeme obejít. Mimojičínský pořadatelé jsou vyjmenováni, včetně dalších informací, na webu: <http://knihovna.jicin.cz/konference.html>. Patří k nim již zmíněný Albatros, dále Česká sekce IBBY, vysoké školy, spolek Svatobor, Svaz knihovníků a informačních pracovníků – Klub dětských knihoven, Ústav pro českou literaturu Akademie věd ČR a další.

Tematické okruhy, ke kterým by se měly vázat přednášky, jsou tyto:

- **Tvůrčí typ Václava Čtvrta ve vývoji české autorské pohádky**

(pohled teoretický, literárněhistorický, vývoj kritické reflexe Čtvrtkovy tvorby, Čtvrtkovi pokračovatelé a epigoni v kontextu současné pohádkové tvorby)

- **Jazyková rovina tvorby Václava Čtvrta**

(specifika autorova jazyka a stylu, jejich konstanty a proměnné)

- **Písňové texty Václava Čtvrta**

- **Dramatická tvorba Václava Čtvrta**

- **Václav Čtvrtek a Jičín**

- **Václav Čtvrtek a média**

(místo Václava Čtvrka v časopisech pro děti; Čtvrkovy pohádky ve zvukovém a filmovém zpracování; autorův přínos pro profilaci rozhlasových a televizních pořadů pro děti: nedělní pohádka, Hajaja, večerníček; specifika animace Čtvrkových pohádek; Čtvrkova tvorba a výtvarníci; hudební složka Čtvrkových animovaných pohádek a její tvůrci; Čtvrkův text a jeho osobitá interpretace: K. Höger, J. Bohdalová aj.; tvorba Václava Čtvrka na zvukových nosičích)

- **Dílo Václava Čtvrka a moderní knižní ilustrace pro děti**

- **Václav Čvrtek a nakladatelská praxe**

(kniha Václava Čtvrka jako stálice v nakladatelském podnikání; texty Václava Čtvrka a redakční praxe, komerční úpravy aj.; Čvrtkovo dílo v kontextech současné knižní kultury)

- **Václav Čvrtek v zahraničí**

(překlady Čvrtekových děl a uvádění animovaných filmových cyklů v cizině a jejich čtenářský a kritický ohlas; Václav Čvrtek a jeho překladatelé)

- **Václav Čvrtek a jeho čtenáři**

(Čvrtkovy pohádky v knihovnách a práce knihovníka s dětským čtenářem; čtenářská reflexe díla V. Čtvrka; Václav Čvrtek v čítankách; didaktická potence Čvrtekových textů)

- **Václav Čvrtek ve vzpomínkách spolupracovníků a pamětníků**

Jako knihovnici mi velice záleží na tom, aby právě téma Václav Čvrtek a jeho čtenáři nezůstalo opomenuto. Proto jsem již vyzvala ústavy knihovnictví a informačních studií a očekávám, že se přidá i Klub dětských knihoven. V každém případě jsou vítány všechny příspěvky; z nich pak vybereme hlavní a ostatní. Uzávěrka předběžných přihlášek sice již proběhla, ale to neznamená, že se nemůžete ještě přihlásit. Informace jsou na webu naší knihovny, ráda je podám na tel. 493532833 a na e-mailu benesova@knihovna.jicin.cz.

Kromě příspěvku se knihovny představí i svojí prací: vystoupí vítěz přehlídky OKNA a předvede svoji besedu. Snažíme se tak o spojení s praxí a také vaše poznatky a zkušenosti tomu mohou napomoci.

Tak jako se v Jičíně a nejen v něm ke Čvrtkovi přihlásily nejrůznější instituce, bude moc příjemné, když i knihovny, a zejména ty malé, si Václava Čtvrka vezmou za svého. Děti postavičky z jeho pohádek, jak jsme se přesvědčili na pasování čtenářů, znají a mají rády.

[1] BÍLKOVÁ, Eva. Okolo Řáholce : povídání o Jičíně, Václavu Čvrtkovi a jeho díle, s. 25 – 26.